

Bandes Desentaforades, 4

BD
BANDES DESENTAFORADES

Mallorca Canta

Joan Xamena Sastre

Arr.: Manuel Pérez Soler

A cura de Miquel Barceló Oliver i Joan Antoni Ballester Coll

Federació Balear de Bandes de
Música i Associacions Musicals

La Federació Balear de Bandes de Música i Associacions Musicals
presenta la col·lecció:

BD
BANDES DESENTAFORADES

Bandes desentaforades

Mallorca canta

Pasdoble

Joan Xamena

Arranjament de Manuel Pérez Soler

A cura de **Miquel Barceló Oliver**
i **Joan Antoni Ballester Coll**

Col·lecció **Bandes Desentaforades**

Directors de la col·lecció:

Miquel Barceló Oliver
Joan Antoni Ballester Coll

Consell Editorial de la col·lecció:

Tomeu Aulí Ginard
Joan Antoni Ballester Coll
Miquel Barceló Oliver
Joan Carles Julià Cuenca
Antoni Llofriu Prohens
Rafael Sanz Espert

Títols publicats:

1. **El anillo de hierro**, preludi del tercer acte
2. **El reloj de Lucerna**, obertura
3. **Tasanet**, petit poema simfònic per a banda
4. **Mallorca canta**, pasdoble

Títol de la col·lecció: *Bandes desentaforades*
 ISMN (col·lecció): 979-0-805475-00-4 (versió en paper)
 ISMN (col·lecció): 979-0-805475-01-1 (versió electrònica)

Número: 4, *Mallorca canta*

Autor: Joan Xamena
 Arranjador: Manuel Pérez Soler
 Editors: Miquel Barceló Oliver i Joan Antoni Ballester Coll

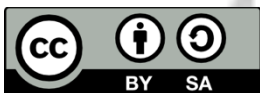
1ª edició: octubre 2024

Edició: Federació Balear de Bandes de Música i Associacions Musicals
 C. Sant Felip, 11 – 07260 Porreres – Illes Balears
 federacio.balear.bandes@gmail.com

Disseny de la coberta: Joan Antoni Ballester Coll
 Maquetació: Miquel Barceló Oliver
 Textos context històric: Cristòfol Barros Vidal

ISMN: 979-0-805475-14-1 (versió en paper)
 ISMN: 979-0-805475-15-8 (versió electrònica)

Particel·les de Mallorca canta
 ISMN: 979-0-805475-16-5 (versió en paper)
 ISMN: 979-0-805475-17-2 (versió electrònica)

Aquest treball està llicenciat sota CC BY-SA 4.0
<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.es>

La publicació d'aquesta obra ha estat possible gràcies al suport rebut per part del Consell de Mallorca

col·lecció **Bandes desentaforades**

El diccionari català-valencià-balear (DCVB) de Mossèn Antoni Maria Alcover i Francesc de Borja Moll defineix el mot *entaforar* com “aficar dins forat o recó; amagar dins un enfony”.

La col·lecció **Bandes desentaforades** neix amb l'objectiu de recuperar de l'oblit obres de qualitat d'autors mallorquins de renom que descansen, entaforades, als arxius de les bandes de música d'arreu de l'illa. Es tracta d'obres manuscrites, tant originals per a banda com arranjaments, que temps arrere foren èxits, però que han quedat arraconades, per la falta de materials editats de fàcil lectura i adaptats a la realitat de les bandes de música actuals.

Amb aquesta col·lecció es pretén editar una selecció d'obres en un format que permeti tornar aquestes obres a l'actualitat musical. El

format seleccionat, una partitura de gran format i enquadernació espiral per a major comoditat del director, juntament amb les partitelles per a cada veu, s'ha valorat com el més adient per a aquest propòsit.

Amb l'edició d'aquesta col·lecció, la Federació Balear de Bandes de Música i Associacions Musicals considera que es contribueix a augmentar el coneixement envers els nostres compositors i els atorga la importància que mereixen. Aquest fet, alhora, permet evidenciar la importància del llegat mallorquí a la història de la música.

Joan Xamena i *Mallorca canta* per Cristòfol Barros Vidal

Joan Xamena Sastre va néixer a Porreres el divuit de juliol de 1904. Fill de Sebastià Xamena Mas i Antònia Sastre Garau, quan tenia setze anys, la família va traslladar-se a Lluçmajor on el jove va treballar com a impressor a l'antiga impremta de D. Alfonso Pablo, primer, i més tard a la impremta Moderna, propietat de Miquel Barceló, on fou un mestre destacat de l'art d'imprimir.

Joan Xamena sentia inclinació per la música i, segons conten, dominava el cornetí. Entrà a la banda de música La Forca, una de les quatre bandes que hi havia a Lluçmajor, dirigida pel mestre Damià Font. Durant la guerra d'Àfrica (1920-26) complí el servei militar a Tetuan a on dirigí una rondalla. D'allà portà una trompeta, la primera que hi va haver a Lluçmajor. A la tornada a Lluçmajor es reincorporà a la banda i en fou el subdirector.

En aquella època també va formar part de l'orquestra del nou cinema que era l'encarregada d'amenitzar les sessions de cinema mut i el 1931 va passar a ser membre de l'orquestra Lluçmajor. El 1933 fundà la famosa orquestra Marvel, que tingué molts d'èxits arreu de l'illa.

Es dedicà a la composició. Els seus primers pasdobles foren *Pepe Gallardo* i *La Peña*. Tenia facilitat per a la composició, se solia dir que tant podia posar música a una lletra com lletra a una música. El 1934 creà la banda còmico taurina *El Torbellino*, formada per músics de la comarca. El seu repertori estava format per arranjaments del mateix Xamena a tall de paròdia còmica fins que el 1936, a l'inici de la guerra civil, es va dissoldre.

A l'inici de la Guerra civil, la banda va quedar militaritzada sota les ordres del capità Jesús Jiménez Momediano i Joan Xamena en fou el director. Va ser obligat per Momediano a escriure una marxa per desfil·lar les milícies, en aquell moment compongué la marxa *Desfile Azul*. També fou director de la banda de Campos on escrigué els pasdobles *San Julián* i *Campos del Puerto*.

Com a instrumentista fou un dels més destacats de Mallorca. La seva tècnica, la seva musicalitat i sonoritat foren qualitats que

afegides als seus coneixements musicals pujaren la seva personalitat que fou admirada i aplaudida arreu. Va romandre uns anys a Palma on actuà amb diversos grups de jazz. Quan retornà a Lluçmajor reprengué la composició i va escriure pasdobles amb aires mallorquins com ara *Mallorca Canta*, *El rei n'ha fetes fer crides* o *Lluçmajor*. També va escriure un pasdoble dedicat a qui va ser campió de ciclisme *Guillermo Timoner*. A més, deixà escrita la música d'una sarsuela inèdita titulada *La Parsimonia*. Escrigué marxes de processó com ara *Caminad Penitentes*, *Mallorca Llora* i especialment *Presente*, que no ha deixat de sonar mai a la Setmana Santa de Lluçmajor.

Juntament amb Bartomeu Artigues escrigueren la *Suite Mallorquina núm. 1*, on es pot sentir melodies populars com ara els balls dels cavallets de Felanitx, el ball de Sant Joan Pelós, el cant de la Sibilla i el bolero *Rebosillo i gipó* escrit per Xamena i amb el que obtingué el primer premi de composició al Cercle de Belles Arts de Palma l'any 1943.

Seria impossible esmentar la gran quantitat de peces de ball que escrigué. Fou col·laborador de la coral polifònica i musicà, a tres veus, un poema de Maria Antònia Salvà titulat *Sol Ixent*. També va col·laborar amb el seu amic comediògraf Luis Estelrich Perelló i puntualment es dedicà a la producció de poesia humorística. Es podrien afegir molts de títols d'obres musicals i poètiques que mostrarien una idea més dimensionada i rellevant d'un gran col·laborador en tot el que li demanaven, així com de la personalitat d'un home senzill i gran artista que tingué vocació per la música.

Xamena Sastre morí a Lluçmajor el divuit d'octubre de 1964, quan encara es trobava jove, a l'edat de seixanta anys. El deu de febrer de 1965, l'Ajuntament de Lluçmajor organitzar un homenatge on tota la programació, tant musical com poètica, fou de Xamena. Té un carrer amb el seu nom a Lluçmajor i l'any 2000 se li atorgà la distinció de l'Espigolera a títol pòstum.

A *Mallorca Canta* va compondre una obra de concert amb aire de pasdoble a partir d'un seguit de músiques populars. La rapsòdia s'inicia i acaba amb la tonada del *Parado de Valldemossa* i entre

tant transita per altres temes entre els quals destaca la melodia de *Sa ximbomba ja no sona*.

critèris d'edició

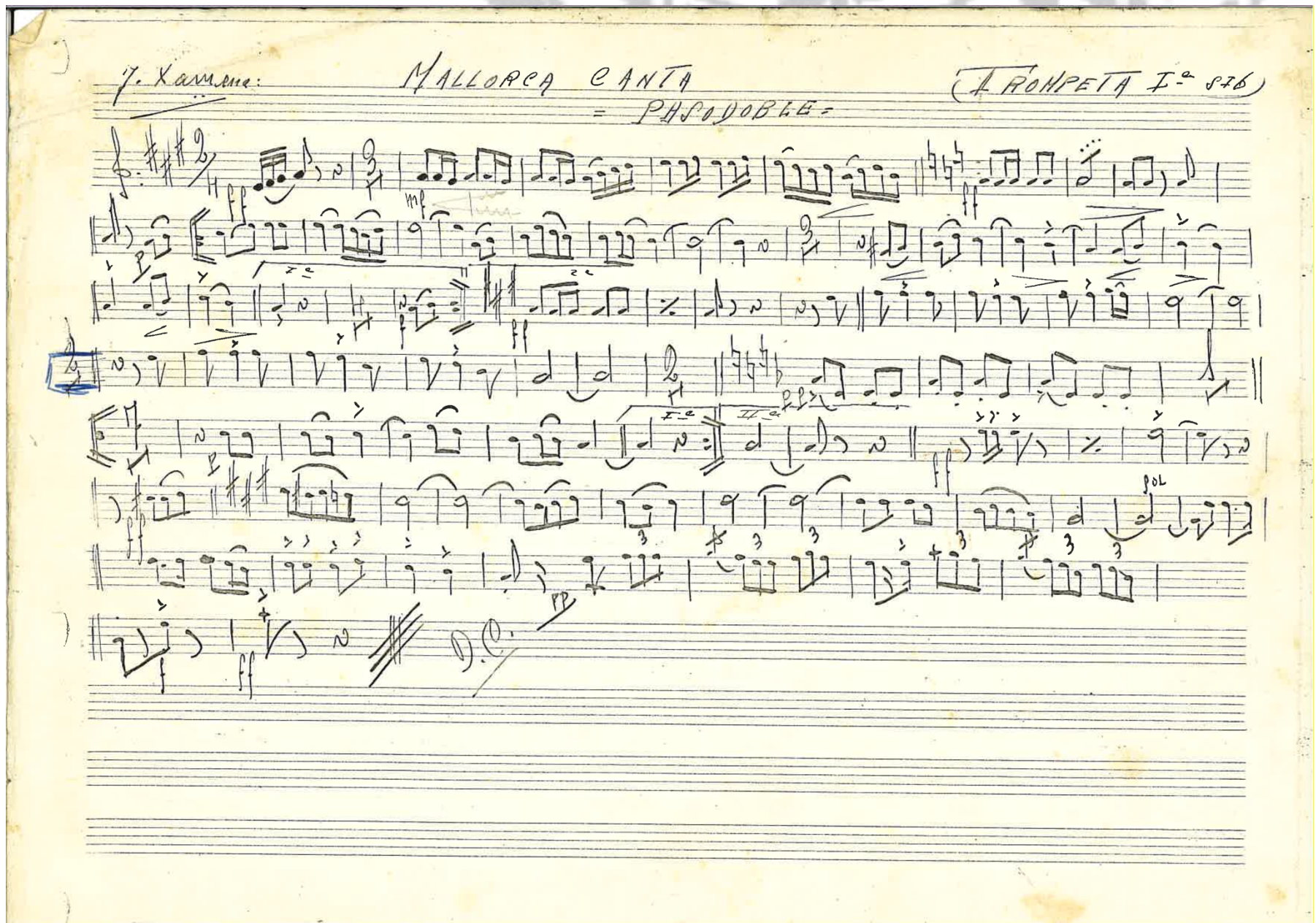
Per a aquest quart número de la col·lecció Bandes Desentaforades s'ha seleccionat l'obra *Mallorca Canta*, una obra del compositor Joan Xamena Sastre, damunt temes populars mallorquins. En aquesta ocasió els editors han fet ús de la feina prèvia duta a terme per Manuel Pérez Soler, qui essent director de la Banda de s'Arenal decidí passar-la a net i revisar-la, per tal de poder-la tocar dignament.

Els materials usats per a bastir aquest volum han estat les partícules manuscrites i els guions reduïts localitzats als arxius de les Bandes de Música de Lluçmajor, sa Pobla i Pollença, a més de la revisió realitzada amb anterioritat per Manuel Pérez Soler. Els guions són distints, essent dos d'ells a dues veus, els que es trobaren a Lluçmajor i a sa Pobla, i un a tres veus, localitzat a Pollença. Els tres guions presenten cal·ligrafia distinta i el paper usat prové d'èpoques distintes.

De la mateixa manera, a les distintes localitzacions visitades es tenen un nombre variable de parts, però enlloc no es disposa de tota l'obra. A més, també es detecta certa variabilitat a la cal·ligrafia que

fa pensar en l'existència de varis copistes, que no es pot descartar que afegissin veus en funció de les necessitats de cada banda. En aquest cas, per tant, la tasca de revisió ha consistit també en afegir parts per a completar la plantilla i a reinstrumentar/reharmonitzar algunes parts.

Pel que fa a la revisió de l'obra, s'ha dut a terme la homogeneïtzació dels matisos i d'alguns passatges rítmics. A la repetició entre els compassos 78 i 90, depenent de les parts s'hi trobaven entre 12 i 14 compassos. A aquesta versió s'ha elegit la versió de 12, ja que és la que es trobava al guió a dues veus més antic de que es disposa, el trobat a l'arxiu de la Banda de Música de Lluçmajor. Per altra part, els compassos 112 i 114 estaven escrits de tres maneres distintes en funció de les parts consultades: les semicorxeres d'anacrusi estaven escrits en subdivisió binària a algunes parts i en subdivisió ternària (treset) a altres i, fins i tot, en alguns casos aquesta anacrusi estava escrita com a corxera de treset.

II·lustració 1. Reproducció de la partícula manuscrita per a trompeta 1, trobada a l'arxiu de la Banda de Música de Lluçmajor.

agraïments

Els autors volen agrair, en primer lloc, a la família Xamena l'haver donat totes les facilitats als autors per a la preparació d'aquest volum i molt especialment a Joana Xamena Terrassa i Joana Xamena Matamales. També volen donar les gràcies a les Bandes de Música de sa Pobla, Pollença i Lluçmajor l'haver proporcionat el material manuscrit de que disposaven, que ha servit de base per a la preparació d'aquesta edició.

Per descomptat que és d'agrair l'ajut rebut per part dels amics que han revisat la feina feta i han permès resoldre alguns dels dubtes que han sorgit al llarg d'aquesta tasca.

Per la seva part, la Federació Balear de Bandes de Música i Associacions Musicals desitja agrair al Consell de Mallorca el suport econòmic rebut.

instrumentació

- Flauta 1
- Flauta 2
- Oboè 1
- Oboè 2
- Fagot
- Reuint
- Clarinet Principal
- Clarinet 1
- Clarinet 2
- Clarinet 3
- Clarinet Baix
- Saxòfon Alt 1
- Saxòfon Alt 2
- Saxòfon Tenor
- Saxòfon Baríton
- Trompeta 1
- Trompeta 2
- Fiscorn 1
- Fiscorn 2
- Trompa 1
- Trompa 2
- Trompa 3
- Trombó 1
- Trombó 2
- Trombó 3
- Bombardí 1
- Bombardí 2
- Tuba
- Caixa
- Plats (i Castanyetes)
- Bombo

durada aproximada: 2 minuts i mig

grau de dificultat: 3

àudio de mostra:

A aquest enllaç s'hi troba el fitxer d'àudio generat informàticament.

colección **Bandes desentaforades**

El diccionario catalán-valenciano-balear (DCVB) de Mosén Antoni Maria Alcover y Francesc de Borja Moll define el término *entaforar* como “meter en agujero o rincón; esconder en un escondrijo” e indica que en castellano se traduce como meter o zampuzar.

La colección **Bandes desentaforades** nace con el objetivo de recuperar del olvido obras de calidad de renombrados autores mallorquines que descansan, ocultas, en los archivos de las distintas bandas de música de la isla. Se trata de obras manuscritas, originales para banda de música o arreglos, que tiempo atrás fueron éxitos, pero que han quedado arrumbadas por la falta de materiales editados de fácil lectura y adaptados a la realidad de las bandas de música actuales.

Con esta colección se pretende editar una selección de obras en un formato que permita devolver estas obras a la actualidad musical. El formato seleccionado, una partitura general de gran formato y encuadernación en espiral, junto con las partichelas para cada instrumento, se considera como el más adecuado para el propósito mencionado.

Mediante la edición de esta colección, la Federació Balear de Bandes de Música y Asociaciones Musicales considera que se contribuye a acrecentar el conocimiento sobre los compositores mallorquines, otorgarles la importancia que merecen y testimoniar la relevancia de este legado a la historia de la música.

Joan Xamena y *Mallorca canta* por Cristòfol Barros Vidal

Joan Xamena Sastre nació en Porreres el dieciocho de julio de 1904, hijo de Sebastià Xamena Mas y Antonia Sastre Garau. A los dieciséis años la familia se trasladó a Lluçmajor, donde el joven ejerció como tipógrafo en la antigua imprenta de D. Alfonso Pablo, y posteriormente, en la imprenta Moderna, propiedad de Miquel Barceló, donde sobresalió como maestro en el arte de la impresión.

Joan Xamena sentía inclinación por la música y, según cuenta la leyenda, dominaba la corneta. Ingresó en la banda de música La Forca, una de las cuatro bandas de Lluçmajor, dirigida por el maestro Damià Font. Durante la Guerra de África (1920-26) prestó el servicio militar en Tetuán, donde dirigió una rondalla. A su regreso trajo consigo una trompeta, la primera de Lluçmajor, reincorporándose a la banda y convirtiéndose en su subdirector.

En esa época también formó parte de la orquesta del cine nuevo, encargada de amenizar las sesiones de cine mudo, y en 1931 pasó a ser miembro de la orquesta de Lluçmajor. En 1933 fundó la famosa orquesta Marvel, que tuvo mucho éxito en toda la isla.

Se dedicó a la composición. Sus primeros pasodobles fueron *Pepe Gallardo* y *La Peña*. Tenía talento para la composición, se decía que sabía poner música a la letra y letra a la música. En 1934 fundó la banda cómica taurina *El Torbellino*, formada por músicos de la región y cuyo repertorio estaba compuesto por arreglos del propio Xamena a modo de parodia cómica, hasta que en 1936, con el inicio de la Guerra civil, quedó disuelta.

Al comienzo de la Guerra Civil, la banda fue militarizada bajo las órdenes del capitán Jesús Jiménez Momediano y Joan Xamena era su director. Fue obligado por Momediano a escribir una marcha para que los milicianos desfilaran, momento en el que compuso *Desfile Azul*. Posteriormente también fue director de la banda de Campos, donde compuso los pasodobles *San Julián* y *Campos del Puerto*.

En su faceta como instrumentista fue uno de los más destacados de Mallorca. La combinación de su técnica, musicalidad y sonoridad

junto con sus amplios conocimientos musicales realzaba su personalidad, admirada y aplaudida en todas partes. Pasó unos años en Palma, donde actuó con varios grupos de jazz. A su regreso a Lluçmajor retomó su labor como compositor y escribió pasodobles con influencias de la música tradicional mallorquina como *Mallorca Canta*, *El rei n'ha fetes fer crides* y *Lluçmajor*. También escribió un pasodoble dedicado al ex campeón de ciclismo *Guillermo Timoner* y la música de una zarzuela inédita titulada *La Parsimonia*. Compuso marchas procesionales como *Caminad Penitentes*, *Mallorca Llorca* y sobre todo *Presente*, que nunca ha dejado de tocarse en la Semana Santa de Lluçmajor.

En colaboración con Bartomeu Artigues escribió la *Suite Mallorquina núm. 1*, donde se pueden escuchar melodías populares como las danzas de los cavallets de Felanitx, la danza de San Juan Pelós, la canción de la Sibila y el bolero *Rebosillo i gipó*, escrito por Xamena y por el que fue galardonado con el primer premio de composición del Círculo de Bellas Artes de Palma en 1943.

Sería difícil mencionar el gran número de canciones de baile que compuso. Colaboró con la coral polifónica y musicó a tres voces un poema de Maria Antònia Salvà titulado *Sol Ixent*. También colaboró con su amigo comediógrafo Luis Estelrich Perelló y, ocasionalmente, escribió poesías humorísticas. Se podrían añadir numerosos títulos de obras musicales y poéticas que ilustrarían mejor la contribución de un gran colaborador en todo lo que se le solicitaba, así como la personalidad de un hombre sencillo y talentoso que poseía una verdadera vocación por la música.

Xamena Sastre falleció en Lluçmajor el dieciocho de octubre de 1964, a los sesenta años. El diez de febrero de 1965, el Ayuntamiento de Lluçmajor celebró un homenaje en el que todo el programa, tanto musical como poético, estuvo dedicado a la obra de Xamena. En Lluçmajor hay una calle que lleva su nombre y en el año 2000 se le concedió, a título póstumo, la distinción l'Espigolera.

Mallorca Canta resulta una pieza de concierto con influencias de pasodoble basada en una serie de músicas populares. La rapsodia inicia y concluye con la melodía del *Parado de Valldemossa* y

alterna otros temas, entre los que destaca la melodía de *Sa ximbomba ja no sona*.

critérios de edición

Para esta cuarta entrega de la colección *Bandas Desentaforades* se ha seleccionado la obra *Mallorca Canta*, del compositor Joan Xamena Sastre, sobre composiciones tradicionales del folclore mallorquín. En esta ocasión, los editores se han basado en el trabajo previo realizado por Manuel Pérez Soler, quien como director de la Banda del Arenal decidió depurar y revisar esta obra, para permitir una interpretación digna.

Los materiales empleados en la elaboración de este volumen incluyen las partes manuscritas y los guiones reducidos hallados en los archivos de las Bandas de Música de Lluçmajor, Sa Pobla y Pollença, así como la revisión previa realizada por Manuel Pérez Soler. Los guiones son distintos; los encontrados en Lluçmajor y Sa Pobla son a dos voces y el localizado en Pollença es a tres voces; Los tres guiones presentan diferentes estilos de caligrafía y el papel utilizado procede de distintas épocas.

En los diferentes archivos visitados se conserva un número variable de partes, aunque no se conserva la obra completa en ninguno de ellos. Además, se observó cierta variabilidad en la caligrafía, lo que

sugiere la existencia de varios copistas que podrían haber añadido voces según las necesidades de cada banda. Por lo tanto, la tarea de revisión también ha implicado la incorporación de partes para completar la plantilla y la reinstrumentación/rearmonización de algunas partes.

Respecto a la revisión de la obra, se ha llevado a cabo la homogeneización de los matices y de ciertos pasajes rítmicos. En la repetición que abarca los compases 78 a 90, las partes manuscritas mostraban entre 12 y 14 compases. En esta versión se ha optado por la opción de 12 compases, ya que corresponde al guión a dos partes más antiguo disponible, el hallado en el archivo de la Banda de Música de Lluçmajor. Por otro lado, los compases 112 y 114 se escribían de tres maneras diferentes según las partes consultadas: las semicorcheas de anacrusa aparecían en subdivisión binaria en algunas partes, en subdivisión ternaria (tresillo) en otras y en ciertos casos, esta anacrusa se escribía incluso como corchea de tresillo.

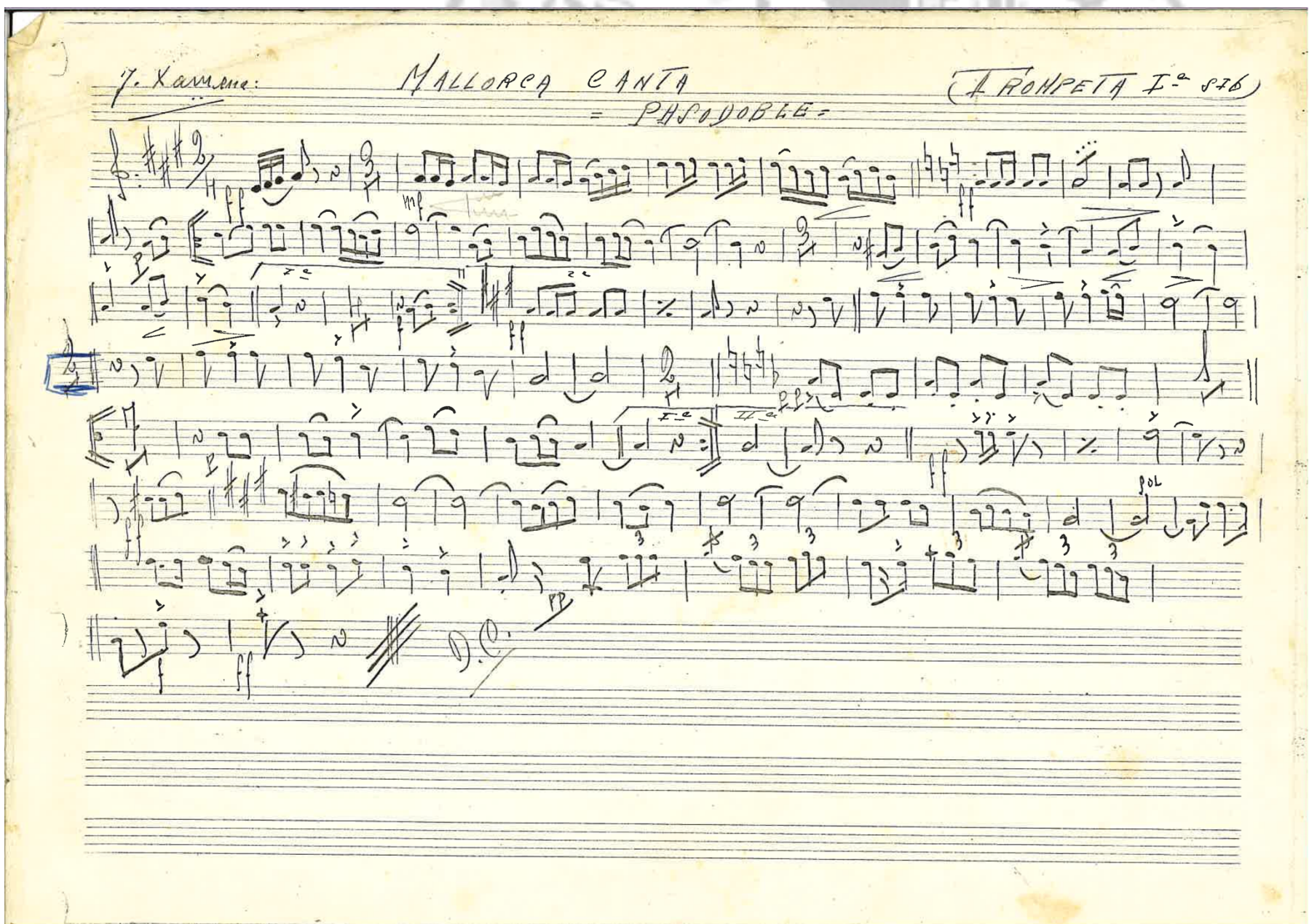

Ilustración 1. Reproducción de la partitura manuscrita para trompeta 1, hallada en el archivo de la Banda de Música de Lluçmajor.

agradecimientos

Los autores desean expresar su agradecimiento, en primer lugar, a la familia Xamena por facilitarles la preparación de este volumen

y especialmente a Joana Xamena Terrassa y Joana Xamena Matamales. También a las Bandas de Música de sa Pobla, Pollença

y Lluçmajor por haber proporcionado el material manuscrito que ha servido de base para esta edición.

Así mismo, es fundamental agradecer la colaboración recibida de aquellos amigos que han revisado el trabajo y contribuido a resolver algunas de las dudas que han surgido durante el proceso.

Por su parte, la Federación Balear de Bandas de Música y Asociaciones Musicales expresa su agradecimiento al Consell de Mallorca por el apoyo económico recibido.

instrumentación

- Flauta 1
- Flauta 2
- Oboe 1
- Oboe 2
- Fagot
- Requinto
- Clarinete Principal
- Clarinete 1
- Clarinete 2
- Clarinete 3
- Clarinete Bajo
- Saxofón Alto 1
- Saxofón Alto 1
- Saxofón Tenor
- Saxofón Barítono
- Trompeta 1
- Trompeta 2
- Fiscorno 1
- Fiscorno 2
- Trompa 1
- Trompa 2
- Trompa 3
- Trombón 1
- Trombón 2
- Trombón 3
- Bombardino 1
- Bombardino 2
- Tuba
- Caja
- Platos (y Castañuelas)
- Bombo

duración aproximada: 2 minutos y medio

grado de dificultad: 3

audio de muestra:

En este enlace está a disposición el archivo de audio generado informáticamente.

Bandes desentaforades series collection

The Catalan-Valencian-Balearic dictionary (DCVB) by Mosén Antoni Maria Alcover and Francesc de Borja Moll defines the term *entaforar* as "to put in a hole or corner; to hide in a hiding place", so the title of the collection could be translated as "hidden wind bands".

The **Bandes desentaforades** series collection was born with the aim of recovering from oblivion quality works of renowned Majorcan authors who rest, hidden, in the archives of the various bands of the island. These are original handwritten works for music band or arrangements, which once were hits, but have been left in a corner, due to the lack of easy-to-read published materials adapted to the reality of today's wind bands.

The aim of this collection is to publish a selection of works in a format that allows these works to be brought back to the present day. It is considered that the selected format, a general score of large format and spiral binding for the convenience of the conductor, along with the parts for each instrument, is the most appropriate for the mentioned purpose.

The Balearic Federation of Music Bands and Musical Associations, by publishing this collection, considers that it contributes to increase the knowledge of Majorcan composers and to give them the importance they deserve. This fact, at the same time, allows to demonstrate the importance of the legacy of our island to the history of music.

Joan Xamena and *Mallorca canta* by Cristòfol Barros vidal

Joan Xamena Sastre was born in Porreres on 18 July 1904. He was the son of Sebastià Xamena Mas and Antonia Sastre Garau. At the age of sixteen, the family moved to Lluçmajor, where the young man worked as a typographer, first at the old D. Alfonso Pablo printing house and later at the Moderna printing house, owned by Miquel Barceló, where he excelled as a master printer.

Joan Xamena was interested in music and, according to legend, he mastered the cornet. He joined La Forca, one of Lluçmajor's four bands, under the direction of Maestro Damià Font. During the African War (1920-26) he did his military service in Tetuan, where he conducted a rondalla. On his return he brought a trumpet with him, the first trumpet in Lluçmajor, and he rejoined the band and became its deputy conductor.

At the same time, he joined the New Cinema Orchestra, which was responsible for animating the silent film sessions, and in 1931 he became a member of the Lluçmajor Orchestra. In 1933 he founded the famous Marvel Orchestra, which was very successful all over the island.

He devoted himself to composition. His first pasodobles were those of *Pepe Gallardo* and *La Peña*. He had a flair for composition, and it was said that he knew how to put music to words and words to music. In 1934 he founded the bullfighting comedy band *El Torbellino*, made up of musicians from the region and whose repertoire consisted of Xamena's own arrangements as a comic parody, until 1936, with the outbreak of the Civil War, when it was dissolved.

At the beginning of the Civil War, the band was militarised on the orders of Captain Jesús Jiménez Momediano, and Joan Xamena was its director. Momediano forced him to write a march for the militiamen to march in, and he composed *Desfile Azul* (Blue Parade). Afterwards he was also the conductor of the Campos Band, where he composed the pasodobles *San Julián* and *Campos del Puerto*.

As an instrumentalist he was one of the most outstanding musicians in Mallorca. The combination of his technique, musicality and sonority together with his wide-ranging musical knowledge enhanced his personality, which was admired and applauded everywhere. She spent a few years in Palma, where she performed with several jazz groups. On his return to Lluçmajor he resumed his work as a composer and wrote pasodobles influenced by traditional Mallorcan music, such as *Mallorca Canta*, *El rei n'ha fetes fer crides* and *Lluçmajor*. He also wrote a pasodoble dedicated to the former cycling champion *Guillermo Timoner* and the music for an unpublished zarzuela called *La Parsimonia*. He wrote processional marches such as *Caminad Penitentes*, *Mallorca Llorà* and, above all, *Presente*, which is still played during Easter week in Lluçmajor.

Together with Bartomeu Artigues, he composed the *Suite Mallorquina no. 1*, which includes popular melodies such as the dances of els cavallets de Felanitx, the dance of San Juan Pelós, the song of the Sibil·la and the bolero *Rebosillo i gipó*, written by Xamena and for which he was awarded the first prize for composition by the Círculo de Bellas Artes in Palma in 1943.

It would be difficult to mention the large number of dance songs he composed. He collaborated with the polyphonic choir and set a poem by Maria Antònia Salvà called *Sol Ixent* to music for three voices. He also collaborated with his comedian friend Luis Estelrich Perelló and occasionally wrote humorous poems. Numerous titles of musical and poetic works could be added that would better illustrate the contribution of a great collaborator in everything he was asked to do, as well as the personality of a simple and talented man who possessed a true vocation for music.

Xamena Sastre died in Lluçmajor on the eighteenth of October 1964, at the age of sixty. On the tenth of February 1965, the Lluçmajor Town Hall held a tribute in which the entire programme, both musical and poetic, was dedicated to Xamena's work. In Lluçmajor there is a street named after him, and in 2000 he was posthumously awarded the l'Espigolera distinction.

Mallorca Canta is a concert piece with pasodoble influences based on a series of popular music. The rhapsody begins and ends with

the melody of the *Parado de Valldemossa* and alternates other themes, including the melody of *Sa ximbomba ja no sona*.

editorial criteria

For this fourth edition of the *Bandas Desentaforades* collection, the work *Mallorca Canta*, by the composer Joan Xamena Sastre, has been selected, based on traditional Mallorcan folklore compositions. On this occasion, the editors have taken advantage of the previous work of Manuel Pérez Soler, who, as director of the *Banda del Arenal*, decided to refine and revise it in order to allow for a worthy performance.

The materials used to compile this volume are the handwritten parts and the reduced scores found in the archives of the Music Bands from Lluçmajor, Sa Pobla and Pollença, in addition to the previous revision carried out by Manuel Pérez Soler. The reduced scores are different, two of them in two parts, found in Lluçmajor and Sa Pobla, and one in three parts, found in Pollença. The three scores have different calligraphies, and the paper used dates from different periods.

In the different archives visited, a variable number of parts are preserved, although the complete work is not preserved in any of

them. Moreover, some variability in the calligraphy was observed, suggesting the existence of several copyists who may have added voices according to the needs of each band. Therefore, the task of revision has also involved the incorporation of parts to complete the template and the reinstrumentation/reharmonisation of some parts.

As far as the revision of the work is concerned, the homogenisation of the dynamics and some rhythmic passages has been carried out. In the repetition covering measures 78 to 90, the manuscript parts had between 12 and 14 measures. In this version we have chosen the 12-bar option, as it corresponds to the oldest two-part script available, the one found in the archive of the *Banda de Música de Lluçmajor*. On the other hand, measures 112 and 114 were written in three different ways depending on the parts consulted: the pick-up sixteenth notes were written in binary subdivision in some parts, in ternary subdivision (triplet) in others, and in some cases this sixteenth was even written as a triplet eighth note.

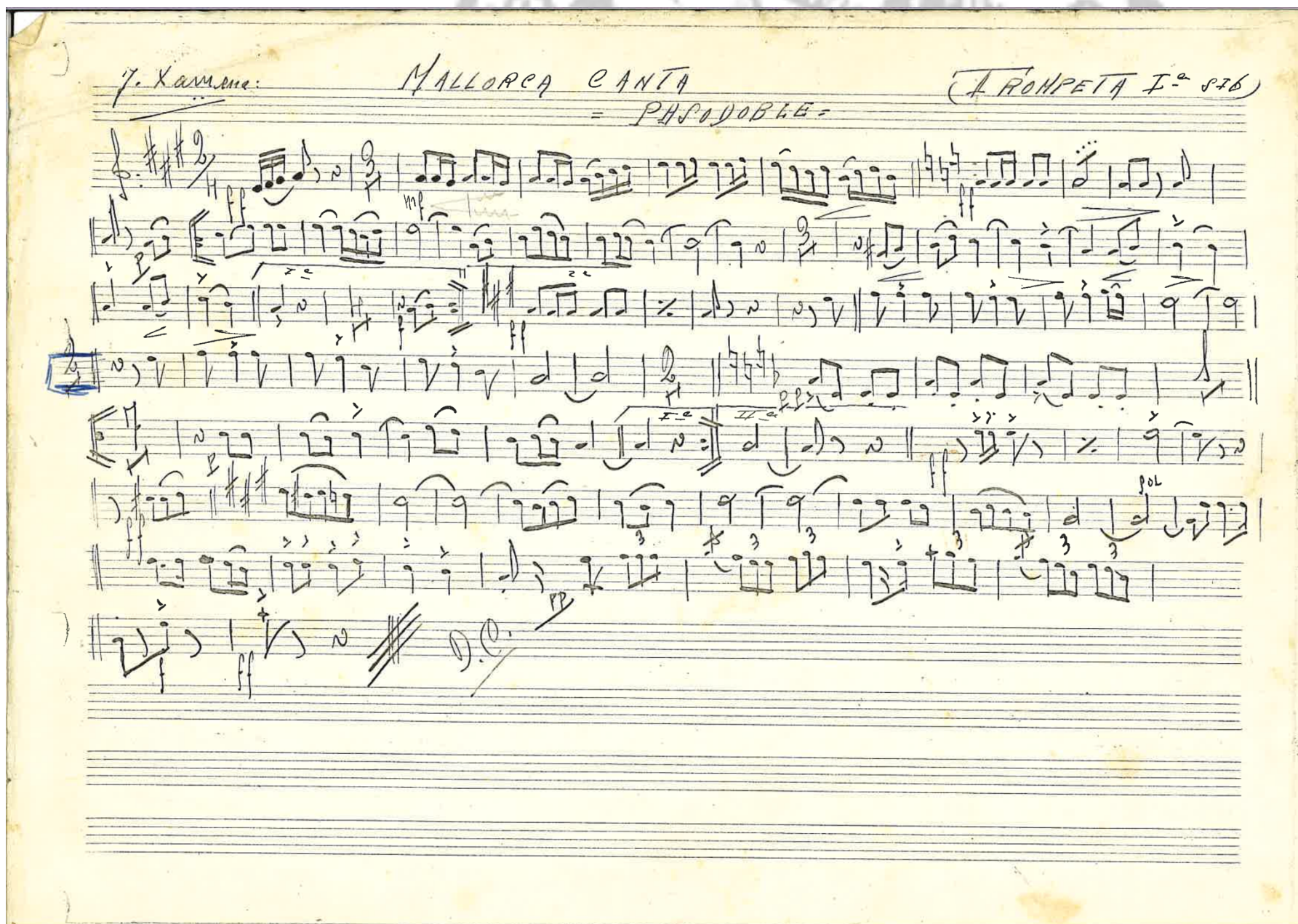

Figure 1. Reproduction of the trumpet 1 manuscript part, found in the archive of the Music Band of Lluçmajor.

acknowledgments

The authors wish to express their gratitude, first of all, to the Xamena family for facilitating the preparation of this volume and especially to Joana Xamena Terrassa and Joana Xamena

Matamales. Also, to the Music Bands from sa Pobla, Pollença and Lluçmajor for having provided the manuscript material that has served as the basis for this edition.

It is also essential to thank the collaboration received from those friends who have reviewed the work and helped to resolve some of the doubts that have arisen during the process.

For its side, the Balearic Islands Federation of Music Bands and Musical Associations expresses its gratitude to the Consell de Mallorca (Majorca council) for the financial support received.

instrumentation

- Flute 1
- Flute 2
- Oboe 1
- Oboe 2
- Bassoon
- Eb Clarinet
- Bb Clarinet Principal
- Bb Clarinet 1
- Bb Clarinet 2
- Bb Clarinet 3
- Bass Clarinet
- Alto Saxophone 1
- Alto Saxophone 2
- Tenor Saxophone
- Baritone Saxophone
- Trumpet 1
- Trumpet 2
- Flugelhorn 1
- Flugelhorn 2
- F Horn 1
- F Horn 2
- F Horn 3
- Trombone 1
- Trombone 2
- Trombone 3
- Euphonium 1
- Euphonium 2
- Tuba
- Snare Drum
- Cymbals (& Castanets)
- Bass Drum

duration (approx.): 2 and a half minutes

difficulty: 3

sample music:

The link below will direct you to a computer-generated audio file.

1

Allegretto (temps de marxa)

piu mosso 10

The musical score is arranged for a large band. It features 24 staves, each representing a different instrument or section. The instruments listed are: Flauta 1 & 2, Oboè 1 & 2, Fagot, Requit, Clarinet Principal, Clarinet 1, 2, & 3, Clarinet Baix, Saxòfon Alt 1 & 2, Saxòfon Tenor, Saxòfon Bariton, Trompeta 1 & 2, Fiscorn 1 & 2, Trompa 1, 2, & 3, Trombó 1, 2, & 3, Bombardí 1 & 2, Tuba, Caixa, Plats, and Bombo. The score is divided into two main sections. The first section is marked 'Allegretto (temps de marxa)' and the second is 'piu mosso'. Large numbers '2' and '4' are placed at the beginning of several staves, likely indicating the number of parts for that instrument. Dynamic markings such as *sf*, *mf*, *ff*, and *pp* are used throughout to indicate volume levels. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4.

Mallorca canta

15

20

30

This musical score is for the piece "Mallorca canta". It is a full orchestral score with multiple parts for woodwinds, brass, strings, and percussion. The score is divided into three systems, with measure numbers 15, 20, and 30 marked at the beginning of each system. The instruments listed on the left are: Fl. 1, Fl. 2, Ob. 1, Ob. 2, Fgt., Req., Pral., Cl. 1, Cl. 2, Cl. 3, Cl. Bx., Sx. A. 1, Sx. A. 2, Sx. T., Sx. B., Tpt. 1, Tpt. 2, Fsc. 1, Fsc. 2, Tpa. 1, Tpa. 2, Tpa. 3, Tbo. 1, Tbo. 2, Tbo. 3, Bdi. 1, Bdi. 2, Tuba, Cxa., Pl., and Bmb. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings (p, pp, mf, and *mf*). The dynamics are often indicated by slanted lines above or below the notes, showing crescendos and decrescendos. The key signature is one flat (B-flat major or D minor), and the time signature is 4/4. The score is written in a standard musical notation with a grand staff for each instrument.

Mallorca canta

54

piu mosso

60

Fl. 1
Fl. 2
Ob. 1
Ob. 2
Fgt.
Req.
Pral.
Cl. 1
Cl. 2
Cl. 3
Cl. Bx.
Sx. A. 1
Sx. A. 2
Sx. T.
Sx. B.
Tpt. 1
Tpt. 2
Fsc. 1
Fsc. 2
Tpa. 1
Tpa. 2
Tpa. 3
Tbó. 1
Tbó. 2
Tbó. 3
Bdi. 1
Bdi. 2
Tuba
Cxa.
Pl.
Bmb.

Mallorca canta

70

80

Fl. 1

Fl. 2

Ob. 1

Ob. 2

Fgt.

Req.

Pral.

Cl. 1

Cl. 2

Cl. 3

Cl. Bx.

Sx. A. 1

Sx. A. 2

Sx. T.

Sx. B.

Tpt. 1

Tpt. 2

Fsc. 1

Fsc. 2

Tpa. 1

Tpa. 2

Tpa. 3

Tbó. 1

Tbó. 2

Tbó. 3

Bdí. 1

Bdí. 2

Tuba

Cxa.

Pl.

Bmb.

mf

p

pp

